

21 Σεπτεμβρίου, 1995

[ΠΙΚΗΣ, Π., ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, ΝΙΚΗΤΑΣ, ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ,
ΝΙΚΟΛΑΟΥ, Δ/στές]

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΗ-
ΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ,

Εφεσείοντες,

v.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΓΙΑΛΛΟΥΡΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΗΣ,

Εφεσιβλήτων.

(Αναθεωρητικές Εφέσεις Αρ. 1755 και 1756)

-
- Δημόσιοι Υπάλληλοι — Διορισμοί/Προαγωγές — Επιτροπή Δημόσιας
Υπηρεσίας — Αποκλειστική αρμοδιότητα για στελέχωση της Δημό-
σιας Υπηρεσίας — Προαγωγές μέσω της νομοθετικής οδού — Παρα-
βίαση της αρχής της διάκρισης των Εξουσιών και του περί Δημόσιας
5 Υπηρεσίας Νόμου του 1990 (Ν.1/90) — Κρίθηκαν απαράδεκτες και
ακυρώθηκαν — Η αρχή στην υπόθεση *Christoudia* για δυνατότητα
στελέχωσης της Δημόσιας Υπηρεσίας με νομοθεσία ή αποφάσεις της
Βουλής των Αντιπροσώπων, είναι αντίθετη με την αρχή της διάκρι-
σης των Εξουσιών και τη νομολογία.
- 10 Αναθεωρητική Δικαιοδοσία του Ανωτάτου Δικαστηρίου — Άσκηση της
εξουσίας του διοικείν, πτυχή της οποίας αποτελεί η στελέχωση της
Δημόσιας Υπηρεσίας — Υπόκειται σε αναθεωρητικό έλεγχο βάσει
του Άρθρου 146.1 του Συντάγματος.
- 15 Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας — Είναι ανεξάρτητο σώμα της Εκτελε-
στικής Εξουσίας το οποίο διακρίνεται από τον κύριο φορέα της Εκτε-
λεστικής Εξουσίας, το Υπουργικό Συμβούλιο και διαχωρίζεται θε-
σμικά από τη Νομοθετική Εξουσία, τη Βουλή των Αντιπροσώπων —
Εφαρμοστές νομικές και νομολογιακές αρχές.
- 20 Συνταγματικό Δίκαιο — Σύνταγμα Άρθρο 28.1 — Κατοχυρώνει την αρ-
χή της ισότητας.
- Συνταγματικό Δίκαιο — Σύνταγμα — Αρχή της διάκρισης των Εξουσιών
— Αποτελεί το θεμέλιο της λειτουργίας της Κυπριακής πολιτείας.

Δικαστικές αποφάσεις — Δεσμευτικότητα — Παρέκκλιση από προηγούμενη απόφαση της Ολομέλειας — Πότε παρέχεται η ευχέρεια και η δυνατότητα και πότε υπάρχει μεγαλύτερη ελευθερία για παρέκκλιση από προηγούμενη δικαστική απόφαση — Ποιό το κριτήριο επιλογής μεταξύ συγκρουόμενων αποφάσεων.

5

Η Ε.Δ.Υ. προέβη στην προαγωγή των 17 ενδιαφερομένων προσώπων σε ισάριθμες θέσεις Γραμματειακών Λειτουργιών που δημιουργήθηκαν από τον περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμο (Ν.164/90) για προαγωγή αντίστοιχου αριθμού γραφείων Πρώτης Τάξης. Τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα είχαν προαχθεί στη θέση Γραφεία Πρώτης Τάξης το 1985.

10

Νομικό έρεισμα για τη διενέργεια των προαγωγών μέσω της νομοθετικής οδού αντλήθηκε από την απόφαση της Ολομέλειας στην **Republic v. Christoudia**.

Η απόφαση της Ε.Δ.Υ. προσεβλήθη από 16 Γραφεία Πρώτης Τάξης για σειρά λόγων, μεταξύ των οποίων και παραβίαση της αρχής της ισότητας που κατοχυρώνεται με το Άρθρο 28.1 του Συντάγματος.

15

Η Δημοκρατία (καθ' ων η αίτηση) αμφισβήτησαν το παραδεκτό του συμφέροντος των αιτητών να προσφύγουν. Υποστήριξαν ότι εφόσον η πλήρωση των θέσεων συναρτάτο αποκλειστικά με την προαγωγή των ενδιαφερομένων προσώπων, οι αιτητές δεν θα είχαν οποιοδήποτε ευεργέτημα σε περίπτωση επιτυχίας της προσφυγής, αφού η προαγωγή δεν τους αποστέρησε από οποιοδήποτε δικαίωμα. Επίσης υποστήριξαν ότι δεν παραβιάσθηκε η αρχή της ισότητας, εφόσον η θέση των ενδιαφερομένων προσώπων διακρίνεται από εκείνη άλλων Γραφείων Πρώτης Τάξης, λόγω αδικίας που όπως ισχυρίστηκαν τους εγένετο κατά την ένταξή τους στη θέση Γραφεία Δεύτερης Τάξης.

20

25

Το πρωτόδικο Δικαστήριο ακύρωσε τις προαγωγές, αφού έκρινε ότι:

30

1) η παρούσα υπόθεση διαφοροποιείται από την υπόθεση **Christoudia** η οποία αφορούσε διορισμό και όχι προαγωγή δημοσίων υπαλλήλων, και

2) η προαγωγή παραβίαζε την αρχή της ισότητας.

Η Δημοκρατία εφεσίβαλε την απόφαση. Υπέβαλε ότι η αρχή στη 35

Christoudia δεν περιορίζεται μόνο σε διορισμούς, αλλά καλύπτει κάθε νομοθετική πράξη στελέχωσης της Δημόσιας Υπηρεσίας.

5 Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστήριξαν ότι, ενόψει των προνοιών του Άρθρου 5 του Ν. 1/90 δεν παρεμβάλλεται οποιοδήποτε κώλυμα στη διενέργεια διορισμών ή προαγωγών στη Δημόσια Υπηρεσία.

Οι εφεσίβλητοι υποστήριξαν ότι ο νόμος 164/90 παραβιάζει την αρχή της διάκρισης των Εξουσιών και πλήττει την αρχή της ισότητας.

Επίσης υπέβαλαν ότι οι προαγωγές διενεργήθηκαν έξω από το πλαίσιο του Ν. 1/90.

10 Η Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου απέρριψε την έφεση για τους πιο κάτω λόγους:

- 15 1. Η ερμηνεία των ενδιαφερομένων μερών ότι ο Ν. 164/90 δεν αντίκειται προς τις διατάξεις του Ν. 1/90, ο οποίος καθιστά, σε συμφωνία με το Σύνταγμα, την Ε.Δ.Υ. τη μόνη αρχή με αποκλειστική αρμοδιότητα για τη στελέχωση της Δημόσιας Υπηρεσίας, παραγνωρίζει την διάκριση των Εξουσιών και τις πρόνοιες του Μέρους VII του Συντάγματος. Ο Ν. 1/90 καθορίζει τη διαδικασία για την πλήρωση θέσεων στη Δημόσια Υπηρεσία και τα κριτήρια για την επιλογή των καλύτερων υποψηφίων. Στην παρούσα υπόθεση η προαγωγή διενεργήθηκε στην ουσία από τη Βουλή, στο πλαίσιο άσκησης της νομοθετικής εξουσίας.
- 20 2. Η ΕΔΥ αποτελεί ανεξάρτητο σώμα της Εκτελεστικής Εξουσίας και οι νομοθετικές πρόνοιες για τη λειτουργία και τις αρμοδιότητές του πρέπει να συνάδουν στο μέγιστο δυνατό βαθμό με τις συνταγματικές διατάξεις που αφορούν τη λειτουργία του. Το Άρθρο 4(δ) του Ν. 1/90 ενσωματώνει τις πρόνοιες του Συντάγματος αναφορικά με τους όρους υπηρεσίας των μελών της Ε.Δ.Υ..
- 25 3. Η άσκηση της εξουσίας του διοικείν, πτυχή της οποίας αποτελεί η στελέχωση της Δημόσιας Υπηρεσίας, υπόκειται στον αναθεωρητικό έλεγχο που προβλέπει το Άρθρο 146.1 του Συντάγματος. Στην υπόθεση *Christoudia* δεν ακολουθήθηκε η αρχή ότι με βάση το Σύνταγμα και τη νομολογία, διορισμοί στη Δημόσια Υπηρεσία εκφεύγουν των αρμοδιοτήτων της Βουλής. Ο λόγος στη *Christoudia* δεν μπορεί να εναρμονισθεί ούτε με την αρχή της διάκρισης των Εξουσιών, ούτε με
- 30
- 35

τη νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου, προγενέστερη ή μεταγενέστερη της έκδοσής της.

4. Η δικαστική απόφαση αποτελεί πηγή δικαίου. Αρχή δικαίου, η οποία υποστηλώνει το αποτέλεσμα της απόφασης του δικαστηρίου είναι δεσμευτική. 5
5. Παρέκκλιση από προηγούμενη απόφαση της Ολομέλειας είναι δυνατή, για ανάλογους λόγους με εκείνους για τους οποίους η Δικαστική Επιτροπή της Βουλής των Λόρδων στην Αγγλία μπορεί να αποκλίνει από προηγούμενες αποφάσεις της. Η ευχέρεια για παρέκκλιση είναι μεγαλύτερη σε θέματα συνταγματικού και διοικητικού δικαίου. 10
6. Η επίδικη διοικητική απόφαση ορθά ακυρώθηκε αφού για τους λόγους που αναφέρονται πιο πάνω προσκρούει προς την αρχή της διάκρισης των Εξουσιών, αντίκειται προς το πλαίσιο της Ε.Δ.Υ. που προσδιορίζεται στο Ν 1/90 και παραβιάζει την αρχή της ισότητας που κατοχυρώνει το Άρθρο 28 του Συντάγματος. 15

Οι εφέσεις απορρίπτονται με έξοδα.

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

- Republic v. Christoudia*, (1988) 3 C.L.R. 2622. 20
- Δημοκρατία κ.α. ν. Ηλιάδη, Α.Ε.* ημερ. 13.10.1989
- Frangoulides v. The Republic*, (1966) 3 C.L.R. 676
- Markides & Another v. The Republic*, (1984) 3 C.L.R. 677
- Republic v. Louca & Others*, (1984) 3 C.L.R. 241
- P.I.K. v. Καραγιώργη κ.ά.*, (1991) 3 Α.Α.Δ. 159. 25
- Θεοδοσίου Λτδ. ν. Δήμου Λεμεσού*, (1993) 3 Α.Α.Δ. 25
- President of the Republic v. House of Representatives* (1985) 3 C.L.R. 1724
- Πρόεδρος της Δημοκρατίας ν. Βουλής των Αντιπροσώπων*, (1992) 3 Α.Α.Δ. 458. 30

Ελευθερίου - Κάγκα ν. Δημοκρατίας. Απόφαση ημερ. 13.2.1989

Republic (Minister of Finance & Another) v. Demetriades, (1977) 3 C.L.R. 213

Smith v. Allwright, 88 L. Ed. 987 at p.998.

5 Εφέσεις.

Εφέσεις εναντίον της απόφασης Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου Κύπρου (Παπαδόπουλος, Δ.) που δόθηκε στις 31 Μαρτίου, 1993 (Προσφυγή αρ. 795/91) με την οποία έγινε δεκτή η προσφυγή των εφεσιβλήτων εναντίον της προαγωγής των ενδιαφερομένων προσώπων στη θέση Γραμματειακού Λειτουργού.

Γ. Φράγκου (κα.), Ανώτερη Δικηγόρος της Δημοκρατίας, εκ μέρους του Γενικού Εισαγγελέα, για τους εφεσεύοντες και στις δύο εφέσεις.

Α. Σ. Αγγελίδης, για τις εφεσίβλητες και στις δύο εφέσεις.

15 Γ. Τριανταφυλλίδης με Στ. Χριστοδουλίδου και Ντ. Παπαδόπουλου (δ/δες) για όλα τα Ε/Μ στην Α.Ε. 1755 (εκτός από το Ε.Μ. αρ.4).

20 Γ. Τριανταφυλλίδης με Στ. Χριστοδουλίδου και Ντ. Παπαδόπουλου (δ/δες) για όλα τα Ε/Μ στην Α.Ε. 1756 (εκτός από τα Ε/Μ αρ.8 και 10).

Cur. adv. vult.

Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Γ.Μ. Πικής, Π.

25 ΠΙΚΗΣ, Π. Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (αρ. 35) του 1990, (Ν 164/90), πρόβλεψε τη δημιουργία 17 νέων θέσεων Γραμματειακού Λειτουργού, θέση προαγωγής στην ιεραρχία του Γενικού Γραμματειακού Προσωπικού, και την προαγωγή αντίστοιχου αριθμού Γραφείων Πρώτης Τάξης για την πλήρωση των θέσεων. Μετά την έκδοση του νόμου και γνωμάτευση του τότε Γενικού Εισαγγελέα, που δόθηκε σ' απάντηση 30 ερωτημάτων που ήγειρε η Ε.Δ.Υ, ότι η διαδικασία πλήρωσης των θέσεων ήταν νομικά παραδεκτή, η Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας επισφράγισε τις προαγωγές και προβίβασε τα ενδιαφερό-

μενα πρόσωπα στη θέση του Γραμματειακού Λειτουργού. Παρά την πρόνοια στο νόμο για τον προβιβασμό συγκεκριμένων υπαλλήλων, οι διορισμοί επικυρώθηκαν από την Ε.Δ.Υ., σ' αναγνώριση του γεγονότος ότι η Βουλή στερείται αρμοδιότητας να προβαίνει σε διορισμούς στη Δημόσια Υπηρεσία. Οι διορισμοί τελικά φέρουν τη σφραγίδα της Ε.Δ.Υ. και είναι εναντίον της απόφασης της Ε.Δ.Υ. που ασκήθηκαν οι προσφυγές των εφεσιβλήτων (αιτητών). Άλλωστε, προσφυγή χωρεί μόνον εναντίον αποφάσεων αρχών ή οργάνων της Δημοκρατίας που ασκούν "εκτελεστική ή διοικητική λειτουργία", σύμφωνα με το Άρθρο 146.1 του Συντάγματος.

Οι εφεσίβλητοι (οι αιτητές στην προσφυγή) - 16 από τους 340 ομοβάθμιους των προαχθέντων - Γραφείς Πρώτης Τάξης - προσέβαλαν την απόφαση της Ε.Δ.Υ. για σειρά λόγων, μεταξύ των οποίων και παραβίαση της αρχής της ισότητας που κατοχυρώνει το Άρθρο 28.1 του Συντάγματος.

Οι εφεσίοντες (η Δημοκρατία - καθ' ων η αίτηση στην προσφυγή) αμφισβήτησαν το παραδεκτό του συμφέροντος των αιτητών να προσφύγουν. Υποστήριξαν ότι, εφόσον η πλήρωση των θέσεων συναρτάτο αποκλειστικά με την προαγωγή των ενδιαφερομένων προσώπων, επιτυχία των αιτητών στην προσφυγή δε θα τους παρείχε οποιοδήποτε ευεργέτημα: έτσι, με την προαγωγή των ενδιαφερομένων προσώπων, δεν αποστερήθηκαν οι ίδιοι (οι αιτητές) από οποιοδήποτε δικαίωμα. Προέκταση της εισηγησης αυτής είναι ότι, οποτεδήποτε η Βουλή των Αντιπροσώπων κατανέμει θέση στη Δημόσια Υπηρεσία σε επώνυμους υποψηφίους, κανένας δε νομιμοποιείται να προσβάλει την απόφαση, άσχετα από τις διαδικασίες ή προσδοκίες τους για ανέλιξη ή προαγωγή στις ίδιες θέσεις και την αρχή της ισότητας που κατοχυρώνει την ισοπολιτεία και την αρχή της ίσης μεταχείρισης των πολιτών από όλες τις εξουσίες του κράτους (Άρθρο 28 του Συντάγματος).

Θεμέλιο των εισηγήσεων της Δημοκρατίας είναι ότι παρέχεται εξουσία στη Βουλή των Αντιπροσώπων, μέσω της άσκησης νομοθετικής εξουσίας, να διενεργεί προαγωγές στη Δημόσια Υπηρεσία και ότι η άσκηση της εξουσίας αυτής δεν υπόκειται σε οποιοδήποτε αναθεωρητικό έλεγχο. Παράλληλα, υποστήριξαν (η Δημοκρατία) ότι η προαγωγή των ενδιαφερομένων προσώπων δεν προσκρούει στην αρχή της ισότητας, εφόσον η θέση των ενδιαφερομένων προσώπων διακρίνεται από εκείνη των άλλων Γραφείων Πρώτης Τάξης, λόγω της, κατ' ισχυρισμόν, αδικίας που τους εγένετο κατά την ένταξή τους στη θέση Γραφεία Δεύτερης Τάξης. Πριν τη μετάταξή τους στη θέση Γραφεία Δεύτερης Τάξης, έντε-

κα από τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα κατείχαν τη θέση της Χειριστριας Μηχανών και έξι τη θέση Γραφέα Καταγραφής. Στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης της Δημόσιας Υπηρεσίας, που συντελέστηκε το 1980 - 81, τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα κατέλαβαν τη θέση Γραφέα Δεύτερης Τάξης στο Γενικό Γραμματειακό Προσωπικό. Οι καθ' ων η αίτηση και τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα υπέβαλαν ότι ο Ν 164/90 απέβλεπε στην άρση της αδικίας που τους εγένετο κατά τη μετάταξή τους. Η αδικία προέκυψε, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς τους, από το γεγονός ότι δεν αναγνωρίστηκε η προηγούμενή τους υπηρεσία ως υπηρεσία στη θέση Γραφέα Δεύτερης Τάξης. Ο νόμος, πρέπει να επισημάνουμε, δεν περιορίστηκε στη ρύθμιση της αρχαιότητας των ενδιαφερομένων προσώπων, αλλά πρόβλεψε την προαγωγή τους, παρά το γεγονός ότι η αρχαιότητα είναι μόνο ένα από τα τρία στοιχεία που επιμετρούν για την επιλογή των προαγομένων στη Δημόσια Υπηρεσία (βλ. Άρθρο 42(2) του Ν 33/67 και Άρθρο 35(3) του Ν 1/90).

Πρέπει να σημειωθεί ότι:

Τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα δεν αμφισβήτησαν τη μετάταξή τους, που, στην περίπτωση ορισμένων από τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα (των Χειριστριών Μηχανών), η θέση που τους αποδόθηκε (Γραφέας Δεύτερης Τάξης) βρισκόταν σε ευνοϊκότερη κλίμακα από τη θέση που κατείχαν. Για να συμπληρωθεί η εικόνα των υπηρεσιακών στοιχείων των ενδιαφερομένων προσώπων, πρέπει να επισημανθεί ότι το 1985 προάχθηκαν στη θέση Γραφέα Πρώτης Τάξης, θέση η κατοχή της οποίας αποτελεί, σύμφωνα με το σχέδιο υπηρεσίας, προϋπόθεση για την προαγωγή τους στη θέση στην οποία προάχθηκαν.

Νομικό έρεισμα για τη διενέργεια των προαγωγών μέσω της νομοθετικής οδού αντλήθηκε από την απόφαση της Ολομέλειας στη **Republic v. Christoudia** (1988) 3 C.L.R. 2622 (ακολουθήθηκε στη **Δημοκρατία κ.ά. ν. Ηλιάδη** - Αναθεωρητική Έφεση 857, 13.10.89). Στη **Christoudia** κρίθηκε, κατά πλειοψηφία, ότι ο Ν 160/85, ο οποίος πρόβλεψε για τη μονιμοποίηση έκτακτων υπαλλήλων, δεν ήταν αντισυνταγματικός.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο ακύρωσε τις προαγωγές των ενδιαφερομένων προσώπων. Έκρινε ότι -

(α) Η παρούσα υπόθεση διακρίνεται από τη **Christoudia**, εφόσον το αντικείμενο της νομοθεσίας ήταν η προαγωγή

και όχι ο διορισμός δημοσίων υπαλλήλων, όπως ήταν η περίπτωση στην υπόθεση εκείνη· και

- (β) ότι η προαγωγή των ενδιαφερομένων προσώπων παραβιάζει την αρχή της ισότητας που κατοχυρώνεται στο Άρθρο 28 του Συντάγματος, εφόσον η μεταχείριση της οποίας έτυχαν τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα δεν μπορούσε να δικαιολογηθεί με αναφορά σε οποιοσδήποτε αντικειμενικές διαφορές μεταξύ της θέσης των αιτητριών και των ενδιαφερομένων προσώπων. Η ευμενής διάκριση υπέρ των ενδιαφερομένων προσώπων κρίθηκε αυθαίρετη.

Η Δημοκρατία εφεσίβαλε την απόφαση και επεδίωξε τον παραμερισμό της και την επικύρωση της απόφασης για την προαγωγή των ενδιαφερομένων προσώπων. Υπέβαλε ότι η αρχή η οποία υιοθετήθηκε στη *Christoudia* δεν περιορίζεται μόνο σε διορισμούς, αλλά επεκτείνεται και σε κάθε νομοθετική πράξη στελέχωσης της Δημόσιας Υπηρεσίας.

Εξάλλου, η διάκριση υπέρ των ενδιαφερομένων προσώπων ευρίσκει έρεισμα, όπως υποστηρίζεται, στις εγγενείς διαφορές μεταξύ της θέσης των ενδιαφερομένων προσώπων και εκείνης των αιτητριών (εφεσίβλητων). Η θέση αυτή προβλήθηκε και έναντι έξι από τις αιτήτριες (εφεσίβλητες), οι οποίες κατείχαν, πριν την ένταξή τους στο Γενικό Γραμματειακό Προσωπικό, την ίδια θέση όπως έντεκα από τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα (Χειρίστριες Μηχανών). Η μόνη διαφορά μεταξύ τους ήταν ότι είχαν διοριστεί στη Δημόσια Υπηρεσία μεταγενέστερα από τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα.

Ο κ. Τριανταφυλλίδης, εκ μέρους των ενδιαφερομένων προσώπων, υποστήριξε την επίδικη διοικητική απόφαση. Υιοθέτησε τη θέση του τότε Γενικού Εισαγγελέα ότι, ενόψει των προνοιών του Άρθρου 5 του Ν 1/90, δεν παρεμβάλλεται οποιοδήποτε κώλυμα στη διενέργεια διορισμών ή προαγωγών στη Δημόσια Υπηρεσία. Το Άρθρο 5 προβλέπει ότι αποτελεί καθήκον της Ε.Δ.Υ. η στελέχωση και η διενέργεια όλων των πράξεων που αφορούν την υπηρεσιακή υπόσταση των μελών της Ε.Δ.Υ., εκτός όπου γίνεται ειδική πρόνοια για τη ρύθμιση θέματος είτε στον ίδιο το Ν 1/90 ή σε οποιοδήποτε άλλο νόμο. Συνεπώς, υπέβαλε ότι, εφόσον ο Ν 164/90 πραγματοποιείται την πλήρωση θέσεων στη Δημόσια Υπηρεσία, εύλογα, συνάγεται ότι πρόκειται για νομοθετική ρύθμιση η οποία δεν προσκρούει στις διατάξεις του Ν 1/90. Πρόκειται για ερμηνεία η οποία παραγνωρίζει ολοσχερώς -

- (α) τη διάκριση των Εξουσιών και,
- (β) τις πρόνοιες του Μέρους VII του Συντάγματος, βάσει των οποίων αρμοδιότητα για τη στελέχωση της Δημόσιας Υπηρεσίας αποδίδεται σε ανεξάρτητο σώμα της Εκτελεστικής Εξουσίας το οποίο διακρίνεται από τον κύριο φορέα της Εκτελεστικής Εξουσίας, το Υπουργικό Συμβούλιο, [*Frangoulides v. Republic* (1966) 3 C.L.R. 676, *Makrides and Another v. Republic* (1984) 3 C.L.R. 677], και διαχωρίζεται θεσμικά από τη Νομοθετική Εξουσία, τη Βουλή των Αντιπροσώπων.
- 5
- 10 Στη *Republic v. Louca and Others* (1984) 3 C.L.R. 241, υποδεικνύεται ότι οι νομοθετικές πρόνοιες για τις αρμοδιότητες και τη λειτουργία της Ε.Δ.Υ. πρέπει να συνάδουν, σε όποιο βαθμό είναι δυνατό, με τις συνταγματικές διατάξεις που αφορούν τη λειτουργία του ανεξάρτητου αυτού σώματος. Οι παρατηρήσεις
- 15 του Ανωτάτου Δικαστηρίου έγιναν σε σχέση με το δικαίωμα που παρεχόταν από το Ν 33/67 στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να τερματίσει τις υπηρεσίες των μελών της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας. Είναι πρόδηλο ότι, σε αναγνώριση αυτής της αρχής, οι συνταγματικά ενστάσιμες διατάξεις του Ν 33/67 απαλείφθηκαν από το νέο περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμο. Το Άρθρο 4(6)
- 20 του Ν 1/90 ενσωματώνει τις πρόνοιες του Συντάγματος αναφορικά με τους όρους υπηρεσίας των μελών της Δημόσιας Υπηρεσίας. Προβλέπει ότι τα μέλη της Ε.Δ.Υ. μπορεί να απολυθούν για τους ίδιους λόγους και κατά τον ίδιο τρόπο "... που απολύονται οι δικαστές του Ανώτατου Δικαστηρίου."
- 25

Οι εφεσίβλητοι υποστήριξαν ότι ο νόμος -

- (α) παραβιάζει την αρχή της διάκρισης των Εξουσιών,
- (β) πλήττει την αρχή της ισότητας.

30 Επίσης υπέβαλαν ότι οι προαγωγές διενεργήθηκαν έξω από το πλαίσιο του Ν 1/90.

35 Ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμος του 1990 (Ν 1/90) καθιστά, σε συμφωνία με το Σύνταγμα, την Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας τη μόνη αρχή με αρμοδιότητα για τη στελέχωση της Δημόσιας Υπηρεσίας. Η διαδικασία για την πλήρωση των θέσεων και τα κριτήρια για την επιλογή των καλύτερων υποψηφίων καθορίζεται στο νόμο. Η προαγωγή υπαλλήλων προϋποθέτει την κίνηση

του μηχανισμού για τη διενέργεια προαγωγών και τη συνεκτίμηση των διεκδικήσεων όλων των προσοντούχων υπαλλήλων για ανέλιξη στην ανώτερη βαθμίδα της Υπηρεσίας. Στην προκειμένη περίπτωση, η Ε.Δ.Υ. ουσιαστικά απεμπόλησε, μετά τη γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα, το κυριαρχικό της δικαίωμα για την επιλογή των προαγομένων και περιορίστηκε στην επισφράγιση της επιλογής της Νομοθετικής Εξουσίας. Η προαγωγή των ενδιαφερομένων προσώπων μόνο κατ' επίφαση αποτελεί απόφαση της Ε.Δ.Υ.. Στην ουσία, η προαγωγή διενεργήθηκε από τη Βουλή, στο πλαίσιο άσκησης της νομοθετικής της εξουσίας.

Οι προαγωγές επηρέασαν άμεσα τα συμφέροντα των εφεσιβλήτων για διεκδίκηση των ίδιων θέσεων. Το συμφέρον το οποίο απαιτεί το Άρθρο 146.2 για τη νομιμοποίηση προσώπου να προσφύγει συναρτάται, στην περίπτωση δημοσίων υπαλλήλων, με την υπηρεσιακή τους υπόσταση και τις διεκδικήσεις τους για ανέλιξη στην Υπηρεσία. Με την επίδικη διοικητική απόφαση, οι εφεσίβλητοι στερήθηκαν του δικαιώματος διεκδίκησης προαγωγής στην ανώτερη θέση, κατά παράβαση του Άρθρου 28.1 του Συντάγματος, το οποίο κατοχυρώνει την ισονομία και ισοπολιτεία στην άσκηση κάθε κρατικής λειτουργίας

Η απόφαση για την προαγωγή των ενδιαφερομένων προσώπων κρίνεται έκνομη. Διορισμοί και προαγωγές στη Δημόσια Υπηρεσία αποτελούν πτυχή της διοικητικής λειτουργίας, η οποία ανάγεται στην άσκηση της εκτελεστικής εξουσίας του κράτους. Η άσκηση της αρμοδιότητας για προαγωγή δημοσίων υπαλλήλων παρέχεται αποκλειστικά στην Ε.Δ.Υ. και ασκείται σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν 1/90. Η απόδοση της εξουσίας αυτής στην Ε.Δ.Υ. συνάδει με τις συνταγματικές διατάξεις, που προβλέπουν την άσκηση αρμοδιοτήτων για τη στελέχωση της Δημόσιας Υπηρεσίας από σώμα θεσμικά ανεξάρτητο από την πολιτική εξουσία. Η διάκριση των Εξουσιών αποτελεί το θεμέλιο της λειτουργίας της Κυπριακής πολιτείας. Η κρατική εξουσία κατανέμεται από το Κυπριακό Σύνταγμα σε ξεχωριστούς φορείς εξουσίας. Εξουσία, η οποία δεν κατανέμεται από το Σύνταγμα σε συγκεκριμένο φορέα, ασκείται από τον κλάδο εκείνο της εξουσίας στη σφαίρα αρμοδιότητας του οποίου ανάγεται κατά φυσιολογική συνέπεια [βλ., μεταξύ άλλων, *P.I.K. ν. Καραγιώργη & άλλων* (1991) 3 Α.Α.Δ. 159 και *Θεοδοσίου Λίμπετ ν. Δήμου Λεμεσού*, (1993) 3 Α.Α.Δ. 25.

Η στελέχωση της Δημόσιας Υπηρεσίας αποτελεί πτυχή της διοικητικής λειτουργίας. Η άσκηση της εξουσίας του διοικείν υπόκειται στον αναθεωρητικό έλεγχο που προβλέπει το Άρθρο 146.1 του

5 Συντάγματος. Τόσο ως θέμα συνταγματικής αρχής, όσο και νομολογιακής τάξης, διορισμοί στη Δημόσια Υπηρεσία εκφεύγουν των αρμοδιοτήτων της Βουλής. Στην *Pres. of Republic v. House of Representatives* (1985) 3 C.L.R. 1724, αποφασίστηκε ότι η πρόσληψη έκτακτων υπαλλήλων, σε αντίθεση με τη στοιχειοθέτηση των προϋποθέσεων για την πρόσληψή τους, περιέχει στοιχεία διοικητικής λειτουργίας και για το λόγο αυτό εκφεύγει των ορίων της Νομοθετικής Εξουσίας. Στη *Christoudia* η πιο πάνω αρχή δεν ακολουθήθηκε. Και μετά τη *Christoudia*, στην Αναφορά 4/92 (*Πρόεδρος της Δημοκρατίας ν. Βουλής των Αντιπροσώπων*, 18.9.92), διακηρύχθηκε κατηγορηματικά ότι η Βουλή των Αντιπροσώπων δεν μπορεί με άμεσο ή έμμεσο τρόπο να παρέμβει στο διορισμό ή στην παράταση της θητείας των μελών της Ε.Δ.Υ., εφόσον η διοριστική εξουσία εκφεύγει των ορίων της νομοθετικής αρμοδιότητας.

15 Προκύπτει ότι ο λόγος της *Christoudia* δεν μπορεί να εναρμονισθεί, ούτε με την αρχή της διάκρισης των Εξουσιών, ούτε με τη νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου, τόσο προγενέστερη, όσο και μεταγενέστερη της έκδοσής της. Το ίδιο το Δικαστήριο στη *Christoudia* διατυπώνει την άποψη ότι το προηγούμενο της πρόσληψης έκτακτων υπαλλήλων, το οποίο ρυθμίστηκε με το Ν 160/85, δε θα επιτραπεί να επαναληφθεί στο μέλλον· παρατήρηση που τείνει να συναρτήσει τη βάση της απόφασης στη *Christoudia* με την επίλυση του πιεστικού προβλήματος το οποίο είχε προκύψει για τη ρύθμιση της θέσης εκατοντάδων έκτακτων υπαλλήλων στη Δημόσια Υπηρεσία. Στην απόφαση μειοψηφίας του τότε Προέδρου του Ανωτάτου Δικαστηρίου, Α.Ν. Λοΐζου, διατυπώνεται η θέση ότι, πιεστικό όσο και να ήταν το πρόβλημα το οποίο αντιμετωπιζόταν, δεν μπορούσε να δικαιολογήσει απόκλιση από τις συνταγματικές διατάξεις ή τη νομοθεσία που διέπει τη στελέχωση της Δημόσιας Υπηρεσίας.

35 Η δικαστική απόφαση αποτελεί πηγή δικαίου. Δεσμευτική είναι η αρχή δικαίου η οποία υποστηλώνει το αποτέλεσμα της απόφασης του δικαστηρίου. Η σημασία του δεσμευτικού προηγούμενου στο νομικό μας σύστημα εξηγείται, μεταξύ άλλων, στην *Ελευθερίου - Κάγκα ν. Δημοκρατίας* (Υπόθεση 494/87, 13.2.89).

40 Παρέχεται η δυνατότητα παρέκκλισης από προηγούμενη απόφαση της Ολομέλειας για λόγους ανάλογους με εκείνους για τους οποίους η Δικαστική Επιτροπή της Βουλής των Λόρδων στην Αγγλία μπορεί να αποκλίνει από προηγούμενες αποφάσεις της [βλ. *Practice Note* [1966] 3 All E.R. 77]. Η δυνατότητα αυτή αναγνωρίζεται στη *Republic (Minister of Finance and Another) v. D.*

Demetriades (1977) 3 C.L.R. 213. Η ευχέρεια παρέκκλισης από προηγούμενες αποφάσεις της Ολομέλειας είναι μεγαλύτερη σε θέματα συνταγματικού και διοικητικού δικαίου, όπως επεξηγείται στην απόφαση του Λοΐζου, Δ., στη *Demetriades*, θέση η οποία υιοθετείται με αναφορά στην Αμερικανική νομολογία [βλ. *Smith v. Allwright*, 88 L.Ed. 987 at. p. 998). Η απόκλιση ή απομάκρυνση από προηγούμενη δικαστική απόφαση δικαιολογείται οποτεδήποτε διαπιστώνεται ότι η αρχή την οποία ενσωματώνει είναι εσφαλμένη. Η ελευθερία είναι αναμφιβόλως μεγαλύτερη οποτεδήποτε προηγούμενη δικαστική απόφαση συγκρούεται με θεμελιακή συνταγματική αρχή, όπως η διάκριση των Εξουσιών.

Κρίνουμε ότι, στο βαθμό και έκταση που η *Christoudia* υποστηρίζει ότι παρέχεται η δυνατότητα στελέχωσης της Δημόσιας Υπηρεσίας με νομοθεσία ή αποφάσεις της Βουλής των Αντιπροσώπων, η αρχή είναι εσφαλμένη, διότι αντίκειται προς τη θεμελιακή συνταγματική αρχή της διάκρισης των Εξουσιών. Επίσης, η *Christoudia* συγκρούεται με νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου, προγενέστερη και μεταγενέστερη της έκδοσής της, που αδυνατίζει εξ αντικειμένου τη νομολογιακή βαρύτητα του λόγου της, αφενός, και διευρύνει την ευχέρεια απομάκρυνσης από την αρχή που καθιερώνει, αφετέρου. Το κριτήριο επιλογής μεταξύ συγκρουόμενων αποφάσεων του δικαστηρίου είναι εκείνο της ορθότητας του λόγου τους, σύμφωνα με την κρίση του δικαστηρίου που είναι επιφορτισμένο με το έργο της νομολογιακής τους αξιολόγησης.

Καταλήγουμε ότι ορθά έγινε δεκτή η προσφυγή των εφεσιβλήτων και ορθά ακυρώθηκε η επίδικη διοικητική απόφαση. Η προαγωγή των ενδιαφερομένων προσώπων, παρόλο που φέρει το επίχρισμα απόφασης της Ε.Δ.Υ., διενεργήθηκε ουσιαστικά από τη Νομοθετική Εξουσία και για το λόγο αυτό προσκρούει προς την αρχή της διάκρισης των Εξουσιών. Επίσης αντίκειται προς το πλαίσιο άσκησης των εξουσιών της Ε.Δ.Υ., το οποίο προσδιορίζει ο Ν 1/90. Τέλος, η απόφαση παραβιάζει την αρχή της ισότητας που κατοχυρώνει το Άρθρο 28 του Συντάγματος.

Οι εφέσεις απορρίπτονται με έξοδα.

Οι εφέσεις απορρίπτονται με έξοδα. 35